

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РЕЛІГІЯ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1_ від “29_”серпня_ 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Релігія та глобалізація
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Очна 2. Вибіркові навчальні дисципліни 2.2. Цикл професійної підготовки
Курс/семестр	4/8
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Мета викладання дисципліни: ґрунтовне вивчення студентами ролі і значення релігійного фактору в глобалізаційних процесах та міжнародних відносинах, розгляд основних тенденцій розвитку релігій в умовах глобалізації і суттєвого прискорення динаміки змін.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із основними проявами впливу релігійного чинника на сучасні міжнародні відносини; розгляд механізму функціонування різних моделей релігійно-політичної взаємодії, теорії та практики сучасних взаємин між найважливішими сучасними релігійними системами; аналіз конкретної релігійно-політичної ситуації у різних країнах та регіонах.</p>
Компетентності
<p>Дана дисципліна покликана розвинути наступні компетентності:</p> <p>Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, які відповідають меті та завданням навчальної дисципліни</p> <p>Загальні компетентності: ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій. СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.</p>

СКЗ. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

Результати навчання

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

3. Структура дисципліни

Тема	Результати навчання	Завдання
Тема 1. Теоретичні аспекти взаємодії політики та релігії	Розуміти теоретичні підходи до вивчення ролі релігійного чинника в світовій політиці. Розглянути еволюцію та класифікацію релігій. Виокремити функціональний вияв релігій в міжнародних відносинах. Ознайомитися із конфесійною картою сучасного світу.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Есе/повідомлення • Індивідуальне завдання; • Завдання для самостійної роботи
Тема 2. Історичні аспекти розвитку і взаємодії політичних та релігійних інститутів	Розглянути історичний розвиток світових релігій. Звернути увагу на особливості віровчення світових релігій (християнства, буддизму та ісламу). Проаналізувати релігійне відродження та секуляризацію, конфесійну динаміку в умовах глобалізації. Розуміти релігійні традиції і виклики глобалізованої епохи.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Індивідуальне завдання; • Завдання для самостійної роботи
Тема 3. Особливості моделі релігійно-політичної взаємодії в глобалізованому світі.	Розглянути вплив релігійних організацій на міжнародні процеси та глобалізацію. Окрему увагу звернути на релігійну толерантність в умовах глобалізації та прояви екуменізму. Розглянути релігію як ресурс світової політики. Дослідити Римський Апостольський Престол як актора глобальної політики. Розглянути зовнішньополітичну мобілізацію як прояв діяльності євангелістської церкви США. Виокремити роль церкви Англії в світовій політиці. Проаналізувати Московський патріархат як	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Есе; • Індивідуальне завдання; • Завдання для самостійної роботи

	геополітичного гравця.	
Тема 4. Вплив основних напрямів християнства на політичні процеси в сучасному світі	Розглянути особливості католицизму і його ставлення до проблеми війни та миру. Проаналізувати в даному контексті Папські енцикліки. Виокремити вплив католицизму в сучасних міжнародних відносинах. Ознайомитися із тенденціями глобалізації католицизму. Розглянути сучасний протестантизм в міжнародних відносинах. Виокремити релігійний фактор в імміграційній політиці ЄС. Знати роль релігії в політичному житті країн Східної Європи. Аналізувати вплив православних церков на сучасні міжнародні відносини.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Есе; • Індивідуальне завдання; • Завдання для самостійної роботи
Тема 5. Особливості радикалізації ісламу	Розглянути ідеологічні постулати ісламу. Визначити засади та принципи фундаменталістських рухів в ХХ ст.. Прослідкувати діяльність сучасних ісламістських реформаторів та фундаменталістів. Виокремити основні ідеї панісламізму та ідеології відродження ісламу. Знати ісламські організації в країнах мусульманського Сходу. Аналізувати релігійне підґрунтя міжнародного тероризму. Виокремити форми і методи боротьби з ісламським фундаменталізмом. Розглянути приклади антитерористичної діяльності. Прослідкувати прояви ісламофобії та ідеї альтерглобалістського проекту.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Есе; • Індивідуальне завдання; • Завдання для самостійної
Тема 6. Роль релігійного фактора в «гарячих точках» світу	Розглянути виникнення католицько-протестанських протиріч в Ольстері та подальшу ескалацію конфлікту. Знати особливості релігійної ситуації на Балканах, враховувати фактор релігії в сербсько-хорватському та боснійському конфліктах. Виокремити релігійний вимір Близькосхідного конфлікту. Аналізувати Індомусульманський конфлікт та Кашмірську проблему. Визначити особливість релігійного	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Есе; • Індивідуальне завдання; • Завдання для самостійної

	протистояння в конфлікті в Нагірному Карабасі. Розглянути сутність Курдської проблеми: витоки та причини загострення.	
Тема 7. Вплив релігії на політику США.	Розглянути релігійний плюралізм як особливість американського суспільства. Визначити характер протестантських конфліктів в США. З'ясувати феномен громадянської релігії. Виокремити роль релігійного фактора в сучасній політиці США.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Есе; • Індивідуальне завдання; • Завдання для самостійної
Тема 8. Повернення релігії в політичних процесах Південної Азії та Азіатсько-Тихоокеанського регіону.	Розглянути особливості соціальних трансформацій і духовних пошуків в Китаю. Виділити індійський націоналізм та індійські релігії. Ознайомлення із світовим буддизм: між національним і глобальним. Знати особливості новітніх релігійних рухів.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Есе; • Індивідуальне завдання; • Завдання для самостійної
Тема.9 Актуальні проблеми міжконфесійних взаємин в Україні	Знати формування та особливості українського православ'я. Розглянути Помісну Українську православну церкву. З'ясувати особливості міжконфесійного діалогу у міжнародному контексті. Знати релігійні організації в Україні.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Есе; • Індивідуальне завдання; • Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне (семінарське) заняття	30
Самостійна робота по лекційних тематиках	10
Контрольна робота	30
Індивідуальне завдання	20
Колоквіум	10
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на практичних заняттях	Оцінка за самостійну роботу	Колоквіум	Контрольна робота	Оцінка за індивідуальне завдання	Разом
-------------------------------	-----------------------------	-----------	-------------------	----------------------------------	--------------

30	10	10	30	20	100
<ul style="list-style-type: none"> • Поточний контроль передбачає: опитування на практичних заняттях; індивідуальні завдання; контрольні і самостійні роботи. • Підсумковий контроль передбачає: залік. • Оцінювання відповідей студентів на <i>практичних (семінарських)</i> заняттях відбувається за 5 бальною шкалою. По завершенні теоретичного навчання максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 30 балів. • Оцінювання <i>самостійної роботи</i> (максимально 20 балів) передбачає проходження тестування за лекційними та додатковими матеріалами. Оцінювання відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,2. • <i>Контрольна робота</i> передбачає проходження 30 тестів для перевірки засвоєних знань. Оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,3, відповідно максимальний бал може скласти 30 балів • Оцінювання <i>індивідуального завдання</i> (максимально 20 балів) передбачає підготовку розрахунково-графічної роботи у формі презентації та її аудиторний захист. Студент відповідно до запропонованих тематик готує інформаційний (20–25 слайдів) та розрахунково-графічний матеріал (власно розроблений картографічний, статистичний, табличний матеріал) щодо своєї теми із списком використаних інформаційних джерел. При оцінюванні роботи береться до уваги структурованість викладання змісту роботи, повнота розкриття теми, самостійність в розв'язанні проблематики, власні форми систематизації та представлення інформації • Оцінка за колоквиум формується на основі аудиторної дискусії по вибраній літературі. Оцінюється у 10-бальній шкалі. • <i>Підсумкова залікова оцінка</i> за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарах (максимально – 30 балів), отриманих балів за самостійну роботу (максимально –20), за контрольну роботу (максимально – 30), за індивідуальне завдання (максимально – 20), що в сумі максимально може скласти 100 балів. • При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання повідомлень та есе, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо. <p><i>Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>90-100 балів</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань. • <i>70-89 балів</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань. • <i>50-69 балів</i> – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді 					

допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, презентації, схеми)
Рекомендована література	
<p>Балягузова О. Релігійний фактор у міжнародних відносинах (на прикладі ісламського фундаменталізму). <i>Емінак</i> 2008. №1-4. С.96-104.</p> <p>Богомолів О. Політичний іслам. Деякі особливості ісламського фундаменталізму та його перспективи на території колишнього Радянського Союзу. <i>Східний світ</i>. 2000. № 1. С. 134–141</p> <p>Вододіли секуляризації. Західний цивілізаційний проєкт і глобальні альтернативи: [монографія] / Український інститут стратегій глобального розвитку і адаптації. Київ: ФОП Халіков Р.Х., 2017. 240 с.</p> <p>Гнесь О. Стереотипізація ісламу і формування ісламофобії в Україні засобами масової інформації. <i>Українське релігієзнавство</i>. 2010. Спецвип. 1. URL: http://dspace.nbu.gov.ua/- handle/123456789/44219</p> <p>Єленський В. Велике повернення: релігія у глобальній політиці та міжнародних відносинах кінця ХХ початку ХХІ століття. Львів: Вид-во УКУ, 2013. 504 с.</p> <p>Іслам у сучасній світовій політиці [Текст] / С. Ю. Зінько ; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Л. : Простір-М, 2005. 275 с.</p> <p>Ісламістський релігійний екстремізм та ваххабізм / В. Остроухов, О. Лікаренко, В. Петрик. <i>Політичний менеджмент</i>. 2007. № 6. С. 133-142</p> <p>Іслам і сучасний світ: Навчально-методичний посібник для студентів історичного факультету / Л. М. Ямпольська. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2017. 190 с.</p> <p>Історія релігій [Текст]: навч. посібник/ під ред. В. Лубського. Рек. МОН. К.: ЦУЛ, 2009. -776 с.</p> <p>Кагамлик С. Міжконфесійне протистояння в сучасній Україні: форми вияву та шляхи протидії. URL: https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1353539.pdf</p> <p>Казанова Х. Релігія в сучасному світі: плюралізм, секуляризація, глобалізація / переклад з англ. Романа Скакуна. Львів: Видавництво Українського католицького університету 2019, 348 с.</p> <p>Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Либідь, 2009. 352 с.</p> <p>Латигіна Н. А. Іслам: шлях крізь століття : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 360 с.</p> <p>Мартишин Д. С. Генезис становлення державотворчої соціальної доктрини православної церкви у контексті формування та розвитку християнської теології. <i>Інвестиції:</i></p>	

практика та досвід. 2019. № 11. С. 90-96. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2019_11_18

Мартишин Д. С. Православні церкви України в процесі українського державотворення. Аспекти публічного управління. 2018. Т. 6, № 10. С. 21-30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aplup_2018_6_10_5

Мандрагеля В. А. Тероризм та збройні конфлікти в контексті нового ідеологічного руху в мусульманському світі. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2011. № 4. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2011_4_8

Мандрагеля В.А. Роль ідеології ісламського екстремізму в дестабілізації міжнародної обстановки. *Вісник Київського міжнародного університету. Серія «Міжнародні відносини»*. К.: КиМУ. Вип. 6. 2007. С. 18-28.

Мачуський В. В. Витоки та еволюція міжетнічних конфліктів у незалежній Грузії. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2013. Вип. 1. С. 197-215. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2013_1_15.

Мусульмани України. URL: <https://umma.in.ua/ua/musulmany-ukrayiny>

Мякінченко І.О. Міжконфесійні відносини в Україні у контексті міжнародної діяльності: церковно-релігійні та державно-політичні аспекти // *Інтермарум: історія, політика, культура*. 2020. Вип. 5 URL: <http://intermarum.zu.edu.ua/article/view/154810>

Несправа М. В. Перспективи ідеї халіфату в мусульманському світі: релігієзнавчий аспект. *Актуальні проблеми філософії та соціології: Науково-практичний журнал / Голов. ред. Д. В. Яковлев; відпов. секретар І. В. Шамша; Міністерство освіти і науки України; Національний університет "Одеська юридична академія"*. Одеса, 2018. Вип. 21. С. 61-64.

Несправа М.В. Радикальний джихадизм у Європі початку XXI ст.: монографія. Дніпро: ДДУВС, 2018. 304 с.

Павленко С. О. Теоретичні та практичні проблеми протидії релігійному тероризму в Україні. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 2 (103) С.48-58.

Палінчак М.М., Галда П.П., Лешанич М.М. Релігійний фактор у міжнародних відносинах: Навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр "Ліра", 2015. 296 с.

Помінчук В. Релігійні конфесійні в умовах глобалізаційних процесів. *Scientific Collection «InterConf»*. 2022. 122. С.146-149.

Саух П. Ю. Сучасні виклики глобалізованої епохи: суспільство і церква в пошуках відповідей. *Україна і Ватикан: до і після Другого Ватиканського Собору*. 2013. С. 19-27.

Саух П. Ю. Культура vs Релігія в добу глобалізації. *Правда про універсалізацію. Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2019. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/35140/1/237410386.pdf>

Соколовський О. Релігійні процеси в умовах глобалізації. *Актуальні проблеми сучасної філософії та науки: виклики сьогодення: зб. наук. праць/редкол. МА Козловець, ЛВ Горохова, ОВ Чаплінська [та ін.]*. Житомир: Видавничий центр ЖДУ імені Івана Франка, 2022. 192 с., 179.

Ткаченко І.В. Релігійні конфлікти в Європі: загроза ісламського екстремізму і ісламізації Європи. *Актуальні проблеми всесвітньої історії: конфлікти як складова міжнародних відносин. Збірник наукових праць. Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України»*. К.: Фенікс, 2014. С. 165-176.

Huntington Samuel P. *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. URL: <https://msuweb.montclair.edu/~lebelp/1993SamuelPHuntingtonTheClashOfCivilizationsAndTheRemakingofWorldOrder.pdf>

Федорів Ю. *Історія церкви в Україні [Текст] .репритне вид.-Львів:Свічадо,2001 .364*

c.

Gizicki W. Religia w polityce światowej: dylematy narodowe i międzynarodowe. Lublin, 2013. 308 p.

Lewis B. *The political language of Islam*. University of Chicago Press, 2018. p.178

Olsen N. Revolutionary Religion: Shia Islam and the Iranian Revolution. E-international Relations. 2019. URL: <https://www.e-ir.info/2019/09/03/revolutionary-religion-shia-islam-and-the-iranian-revolution/>

Religion and International Relations: A Primer for Research. URL: https://rmellon.nd.edu/assets/101872/religion_and_international_relations_report.pdf

Vidino L. Islamism in Europe. *World Watch Research*. URL: <https://www.worldwatchmonitor.org/old-siteimgs-pdfs/3215322.pdf> (2015).

Solarz A. M., et al. Jakie znaczenie ma religia? Religia w badaniu stosunków międzynarodowych. *Stosunki Międzynarodowe*, 2017. 53.4. P.9-35.

Zasuń A. Islam w Europie czy „europejski islam”? *Wybrane aspekty obecności muzułmanów w Europie. Acta Politica Polonica*. nr 1/2018 (43) | www.wnus.edu.pl/ap. P. 27–37

Інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни є:

– законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств;

– праці вітчизняних і зарубіжних вчених;

– матеріали науково-практичних конференцій;

– підручники та навчальні посібники на електронних носіях;

– професійні видання України;

– Інтернет-ресурси, зокрема:

1) Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>

2) Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого – <https://nlu.org.ua/>

3) Наукова бібліотека ПНУ – <http://lib.pnu.edu.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра міжнародних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола 1, каб. 103 (096) 30-99-635, (0342) 75-20-27 kmv@pnu.edu.ua Сторінки в соцмережах: https://www.facebook.com/pnuir https://www.instagram.com/pnu_international_relations/
---------	---

Викладач	 <p>Голуб'як Наталія Романівна – кандидат політичних наук, старша викладачка кафедри міжнародних відносин</p>
Контактна інформація викладача	<p>+ 3 8099 743 11 24</p> nataliia.holubiak@pnu.edu.ua

Політика курсу

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p>
Невідповідна поведінка під час Заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Студент має змогу також отримати додаткові бали, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики</p>

	<p>дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проекті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 із внесеними змінами наказ № 80 від «12» лютого 2021 року) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>

Викладач

Голуб'як Н.Р.